

crkva u svijetu

PRILOZI

BILJEŠKA O ZNANSTVENOM RADU PROF. DON ŽIVANA BRZIĆA

U povodu dobivanja naslova doctor honoris causa

Slavko Kovačić

Čitateljima *Crkve u svijetu* koji općenito prate katolički tisak već je poznato, da je Katolički bogoslovni fakultet u Zagrebu prigodom svečanog otvaranja nove akademske godine 1989/1990, u okviru posebnog akademskog čina održanog 7. listopada 1989, predao prof. don Živanu Beziću diplomu počasnog doktorata i tim, po riječima dekana prof. dra Josipa Čurića, odao dužno priznanje tom »eminentnom teologu iz Južne Hrvatske«. Budući da je novi počasni doktor dugogodišnji suradnik i član uredničkog vijeća *Crkve u svijetu*, smatramo ugodnom dužnošću kratko se osvrnuti na taj rijetki događaj te dodati nekoliko riječi o Bezićevu životu i znanstvenom radu.

Spomenuti svečani akademski čin obavljen je u dvorani »Vijenac« zagrebačkog Bogoslovnog sjemeništa. Započeo ga je dekan dr. Čurić upućujući najprije riječi pozdrava nazočnom kardinalu Franji Kuhariću, zagrebačkom nadbiskupumetropolitu i velikom kancelaru Bogoslovnog fakulteta, njegovu pomoćnom biskupu mons. Đuri Kokši, članovima profesorskog zbora, predstavnicima teoloških učilišta iz Gratz, Ljubljane i Splita i svim ostalima, a zatim je nastavio:

»Na kraju, više no ikoga drugog, želimo pozdraviti našeg slavljenika, velečasnog gospodina Živana Bezića, profesora pastoralnog bogoslovlja i misiologije na Teologiji u Splitu. Prošle jeseni, točno 22. listopada 1988, Vijeće Katoličkog bogoslovnog fakulteta jednoglasno je odlučilo da životno djelo ovoga istaknutog svećenika, učenjaka i pisca od svoje strane okruni najvišim priznanjem, što ga naš fakultet može dati. Sveta Kongregacija za katolički odgoj izrazila je svoju suglasnost s našom nakanom 10. IV. 1989. Smatrali smo da ne treba čekati sve do Dana Fakulteta u veljači 1990, nego smo odredili da nakon zaziva Duha Svetoga 7. listopada bude i svečana promocija novoga počasnog doktora don Živana Bezića. Radujemo se što ga vidimo okružena lijepom svitom rođaka, prijatelja i znanaca, kako s obale Jadrana, tako i iz sjeverne Hrvatske. Njima zacijelo ne treba tumačiti, što znače bijela i crvena ruža ovdje na pročelju dvorane »Vijenac«: imamo naime pred sobom promovenda, koji se do idela svećeništva morao uspeti kroz bolno i dugotrpno mučeni-

štvo... Možda smo svi skupa pomišljali, da su ta teška vremena progona i nečovještva prošla jedanput zauvijek: da su Evropljani od nedavne prošlosti nešto naučili i da pred užasima staljinizma, odnosno hitlerizma ne treba više strepiti. Nažalost, prevarili smo se u svom prosuđivanju. Na vlastite oči možemo se uvjeriti, da je na pomolu ono, što je Ortega y Gasset nazivao: »re-barbarizacija društva«. Ljudi kao da žele iznova krenuti kolotečinom, kojom se išlo pred pedeset godina... Umjesno je stoga, da baš ove jeseni odamo priznanje čovjeku koji je kao mladi levit iza bodljikave žice konc-logora i u sjeni plinskih komora živio za svoj svećenički ideal da bi ga milošću Božjom u cijelosti ostvario.«

Poslije toga pozdrava dekan je predao riječ prof. dru Bonaventuri Dudi koji je nazočnima predstavio laureanda i ukratko prikazao njegov znanstveni i uopće spisateljski rad. Budući da je to svečano slovo profesora Dude već objavila AKSA, a zatim i *Vjesnik nadbiskupije splitsko-makarske* (1989, 5—6, str. 28—29), ovdje ga nije potrebno objavljivati. Dovoljno je navesti njegov zaključni dio koji glasi:

»Ovim svečanim akademskim činom, kojemu smo danas svjedoci, Katolički bogoslovni fakultet u Zagrebu, vjeran svojoj misiji u Crkvi Božjoj u Hrvata i na ovim našim prostorima, želi iskazati svoju čast i odati svoje priznanje magistru Živanu Beziću, odsada našem doktoru 'honoris causa': on je na osobit način — uz najizvrsnije svoje zalaganje — stekao 'velike zasluge u njegovanju i promicanju teoloških znanosti' — kako to ističe naš Statut — pogotovo zalažući se za osobite 'potrebe Crkve kojima treba izići u susret u našim krajevima' (Statut, čl. 97 i 3). Magister Živan Bezić na uzoran se način založio da svestrano odgovori kanonskoj misiji profesora teologije teškom vremenu usprkos. Tu je misiju opravdao ne samo 'docendo' nego i 'scribendo', potvrđujući je svojim življenim svećeništvom, te je tako izvrsno pridonio prisutnosti što svestranije teološke formacije i informacije u nas, i to baš na tako važnoj razini kao što je pastoralno i duhovno bogoslovlje. A već je kao mladi teolog, još kao student teologije, svoje teološko i vjermičko opredjeljenje potvrdio evanđeoskom patnjom 'pro iustitia' koja se ugradila u cijelo njegovo susljedno teološko služenje Crkvi Božjoj u Hrvata.«

Poslije toga je opet riječ uzeo dekan dr. Čurić koji je najprije zahvalio dru Dudi što je prikazao Bežićev »izvanredno plodan, radom, a i žrtvom ispunjen život, koji je zbilja bio vrijedan da se odživi... i otpati«, a zatim obavio sam akademski čin promocije. Slijedila je Bežićeva zahvala koja je bila prožeta mjestimično i prenaglašenom skromnošću, tipičnom za prave ljubitelje znanosti. Poslije toga svoje pozdrave i čestitke izrekli su dr. Josip Delić, rektor splitskog teološkog studija afiliranog zagrebačkom bogoslovnom fakultetu i dr. med. i theol. prof Karl Gastgeber, poznati austrijski pastoralist i profesor na teološkom fakultetu sveučilišta u Gratzu. Opisano svečanost uzveličao je i pjevački zbor zagrebačkih bogoslova koji je pod ravnanjem zborovođe dra Miha Demovića izveo nekoliko prigodnih skladbi.

***

Spomenuto je da je dr. Duda službeno »predstavio« laureanda Bežića i prikazao njegov znanstveni rad. Gotovo bi se moglo reći, da redovitim čitateljima *Crkve u svijetu* Bežića i nije potrebno »predstavljati«, jer im je poznat preko brojnih članaka objavljenih kroz minula desetljeća u tom časopisu, a mnogi su zacijelo pročitali i njegove uspomene iz logoraškog života pod naslovom *U sjeni krematorija*. Upravo zbog toga ovaj prikaz njegova života i rada smije biti posve kratak.

Rođen je 18. svibnja 1921. u selu Grohote na otoku Šolti. Otac mu se zvao Anton, a majka Delfina, r. Bezić. Četiri razreda osnovne škole pohađao je u rodnom mjestu, a osam gimnazijskih razreda završio je u Biskupskoj klasičnoj gimnaziji u Splitu, gdje je položio ispit zrelosti. Prve dvije godine teološko-filozofskih nauka pohađao je u Splitu. Zbog zatvaranja splitske Visoke bogoslovne škole od strane talijanskih okupacijskih vlasti već najesen 1941. studij je nastavio na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu gdje je završio treću godinu (1941/42), da bi četvrtu godinu završio na visokoj bogo-

slovnoj školi u Zadru, gdje je 11. siječnja 1943. primio subdakonski red, a 6. lipnja 1943. đakonski. On i nekoliko njegovih kolega koji su bili rodom s okupiranog područja prešli su u Zadar da tu završe bogoslovne nauke zamoljeni od biskupa Bonefačiča kome su Talijani dali do znanja, da pod svojom vlašću ne će dopustiti djelovanje svećenicima školovanim izvan tadašnjih njihovih granica. Biskup je naime znao za njihove naume, da što više župa popune svećenicima dovedenim iz Italije koji bi odnarođivali te hrvatske krajeve. Zato je htio imati svojih.

Dok se je mlađi đakon Bezić nalazio na praznicima u rodnom mjestu, samo nekoliko dana prije već određenog datuma za njegovo svećeničko ređenje, kapitulirala je Italija (8. IX. 1943), a on odmah zatim bio mobiliziran u partizane. Nedugo poslije toga u borbama kod Posušja u Hercegovini bio je teško ranjen (10. X. 1943) i zarobljen, a zatim poslije kraćeg tamnovanja u Mostaru i Zenici sredinom mjeseca studenoga odveden u njemački koncentracijski logor. U zloglasnim logorima Mauthausen i Dachau proveo je oko 18 mjeseci. U domovinu se vratio sredinom lipnja 1945. i već je 29. lipnja iste godine primio svećenički red.

Svećeničku službu započeo je 1. rujna 1945. u župi Komin, odakle je služivao župu Desne, a povremeno i još nekoliko neretvanskih župa (Plina, Slivno i Rogotin), koji su u tim teškim poratnim vremenima bile ostale bez župnika. Tu je službu prekinuo 30. studenoga 1947. zbog liječenja i oporavka. Od 8. travnja 1948. do 30. rujna 1951. djelovao je kao odgojitelj (duhovnik) u Biskupskom sjemeništu u Splitu (neko vrijeme ujedno i u splitskom Centralnom bogoslovnom sjemeništu). Poslije toga je 14 godina proveo u župničkoj službi (Neorić 1951—1953, otok Drvenik 1953—1959, župa sv. Križa u Splitu 1959—1964. i Žedno na otoku Čiovu 1964—1966). U Splitu je vršio i dekansku službu.

Kad je najesen g. 1963. opet otvorena Visoka bogoslovna škola u Splitu, Bezić je po želji biskupa dra Frane Franića nastavio studij na Katoličkom bogoslovnom fakultetu na kome je g. 1965. postigao stupanj magistra teologije. Na spomenutoj splitskoj bogoslovnoj školi počeo je predavati akademske godine 1964/65. i to predmet pedagogiku. Tijekom akademske godine 1966/67. bio je na specijalizaciji iz pastoralne teologije na teološkom fakultetu sveučilišta u Münchenu u Njemačkoj. Katedru pastoralnog bogoslovja u Splitu vodi od godine 1967. Uz profesorsku službu vršio je i još uvijek vrši razne druge dužnosti u raznim pokoncilskim vijećima i odborima svoje nadbiskupije i onima pri Biskupskoj konferenciji.

Živan Bezić je jedan od onih naših teologa i teoloških pisaca koji su živo i zauzeto pratili razvoj pokoncilske teologije u Evropi i u svijetu te o novijim pogledima obavještavali našu vjerničku i ostalu kulturnu javnost. U raznim našim teološko-crkvenim časopisima počeo se javljati od vremena oživljavanja te vrste tiska u nas. U *Crkvi u svijetu* od g. 1967. do danas objavio je pedesetak bibliografskih jedinica, u *Bogoslovskoj smotri* od g. 1968. petnaestak, u *Službi Božjoj* od g. 1974. 27, u *Vreli života* od g. 1975. 11, u *Obnovljenom životu* od g. 1974. 6, i isto toliko u *Katehezi*. U tim i još nekim časopisima i raznim teološkim zbornicima objavio je više od stotinu članaka. Po jedan njegov članak izašao je u međunarodnim časopisima *Communicatio socialis* i *Diakonia*.

Bezić je dosad objavio ravno deset knjiga od kojih su neke izišle u više izdanja. Najprije su objavljena i u najviše su izdanja izašla četiri sveska priručničke naravi. Prvi od njih *Kršćansko savršenstvo*, *Katolička asketika* doživilo je četiri izdanja. Prof. dr. Tomislav Ivančić ocjenjujući to djelo, uz neke kritičke opaske, naglasio je da tom knjigom »hrvatska teološka književnost ispunja jednu vjekovnu prazninu na području duhovne teologije«. Prof. Duda je u spomenutom predavljanju za tri sveska Bezićeve pastoralke rekao da se je s njima nastavila »lijepa hrvatska tradicija na tom području« koju je započeo Štiglić (1886), a proslijedio Kniewald (1930. i 1937). Spomenuo je i riječi pok. S. Weissgerbera prema kojemu je ta Bezićeva trilogija »prva cjelovita suvremena hrvatska pastoralka«. Dr. Duda je istom prigodom

rekao za Bezićevu knjigu *Tko je apostol?*, da je »značajna već samim time što snažno posvješćuje jedan od temeljnih nauka II. vatikanskog koncila«. Za Bezićevo djelo *Razvojni put mladih* s područja pedagogike, koje je izišlo u dva izdanja, slovenski je teolog dr. Rafko Valenčič napisao, da je bogato podacima i zanimljivo načinom obrade, a važno je već i stoga što je domaća literatura te vrste dosta oskudna.

Svoje članke iz pastoralne sakramentologije Bezić je sabrao u monografiji *Stare i nove tajne*, a članke o pastoralu župe, dorađene i dopunjene novima, u knjizi *Suvremena župa*. Osim spomenutih knjiga teološkog sadržaja objavio je još dvije koje se uklapaju u širu književnost katoličkog nadahnuća. To su: zanimljiv i temeljito pisan životopis nezaboravnog splitskog vjeroučitelja, publiciste, propovjednika i župnika don Mladena Alajbega i *U Sjeni krematorija*, uspomene iz vlastitog logoraškog života, knjiga koja je u dva izdanja doživjela prilično veliku nakladu, a u pripremi je i treće izdanje (najavio ga je zagrebački nakladnik Globus). Dio te knjige uspomena objavljen je i u njemačkom prijevodu u listovima *Wiener Kirchenzeitung* i *Kirchenzeitung — Diözese Eisenstadt* (u 24 nastavka). Da je novi *doctor honoris causa* vrlo plodan teološki pisac, pokazuje i visok ukupan broj njegovih bibliografskih jedinica objavljenih do početka mjeseca listopada 1989, do kada ih je izišlo ukupno 168, što knjiga i članaka, a što priopćenja, izvještaja, osvrti i prikaza. Potanji podaci o tome gdje je i kada sve to objavljeno i koja su pitanja privlačila njegovu znanstvenu pozornost vidljivi su iz priložene Bibliografije.

BIBLIOGRAFIJA DJELA PROF. ŽIVANA BEZICA

I. Samostalna djela — knjige

1. *Kršćansko savršenstvo (Katolička asketika)*.

Split ¹1966, Centr. Visoka bogoslovna škola; II + 295, 4°.

Split ²1968, Franj. past. biblioteka Metković knj. 7; 280, 8°.

Kršćansko savršenstvo. Asketika.

Split ³1973, Crkva u svijetu; 430, 8°.

Kršćansko savršenstvo.

Mostar ⁴1986, Crkva na kamenu; 430, 8°.

R(ecenzije): Crkva u svijetu 2/1967, 5, 87 (V. Merćep); Bogoslovska smotra 39/1969, 2—3, 309—311 (J. Kuničić); Crkva u svijetu 8/1973, 2, 188—189 (J. Barišić); Osservatore Romano 113/1973, 135 (14. VI), 6 (A. Matanić); Glas Koncila 12/1973, 19 (16. IX), 12; Crkva u svijetu 21/1986, 4, 451—452; (D. Džimbeg = D. Šimundža).

2. *Pastoralni radnik (Katolička pastoralka)*. Sv. I.

Split ¹1969, Centr. Visoka bogoslovna škola; II + 249, 4° (cikl.).

Zagreb ²1982, HKD sv. Ćirila i Metoda; 254, 8°.

R: Bogoslovni vestnik 29/1969, 151—153.

3. *Pastoralni rad (Katolička pastoralka)*. Sv. II.

Split ¹1970, Centr. Visoka bogoslovna škola; II + 353, 4° (cikl.).

Zagreb ²1983, HKD sv. Ćirila i Metoda; 338, 8°.

R: Služba Božja 23/1983, 4, 374.

4. *Pastoralna služba. Katolička pastoralka*. Sv. III.

Split ¹1971, Centr. Visoka bogoslovna škola; 204, 8°.

Zagreb ²1985, HKD sv. Ćirila i Metoda; 244, 8°.

R: Obnovljeni život 33/1974, 2, 191—196 (S. Weissgerber); Služba Božja 25/1985, 1, 85 (SS); Cerkev v sedanjem svetu 19/1985, 1—2, 32 (R. Valenčič o sva tri sveska).

5. *Tko je apostol?*

Zagreb 1973, HKD sv. Ćirila i Metoda; 215, 8°.

R: Glas Koncila 12/1973, 6 (18. III), 15 (T. Ivančić); Vjesnik đakovačke biskupije 26/1973, 2, 37—38 (M. Bešlić); Obnovljeni život 28/1973, 4, 391—392 (J. Antolović); Cerkev v sedanjem svetu 8/1974, 1—2, 32 (R. Valenčič); Bogoslovska smotra 43/1973, 4, 532—534 (J. Kolarić).

6. *Don Mladen Alajbeg.*

Split 1974, Katedrala Split; 148, 8°.

R: Glas Koncila 13/1974, 16 (11. VIII), 16.

7. *U sjeni krematorija. Uspomene jednog logoraša.*

Split ¹1975, Vlastita naklada; 264, 8°.

Split ²1976, Vlastita naklada; 271, 8°.

R: Crkva u svijetu 11/1976, 2, 186—187 (D. Šubić = D. Šimundža).

8. *Stare i nove tajne. Sakramenti danas.*

Makarska 1979, Služba Božja; 184, 8°.

R: Vjesnik đakovačke biskupije 32/1979, 11, 206 (P. Aračić); Cerkev v sedanjem svetu 13/1979, 11—12, 192; Vrelo života 5/1979, 4, 314—316 (T. Vukšić).

9. *Razvojni put mladih. Djetinjstvo i mladost.*

Split ¹1984, Crkva u svijetu; 205, 8°.

Đakovo ²1989, »U pravi trenutak«; 268, 8°.

10. *Suvremena župa.*

Makarska 1987, Služba Božja; 192, 8°.

II. Članci objavljeni u zbornicima i časopisima

1. *Okružnica o pučkim misijama (za Split i okolicu god. 1962)*, Službeni vjesnik biskupije splitske i makarske 8/1961, 10—12, 1—7 (prilog) [nepotpisano].
2. *Neke poteškoće u katehiziranju pubescenata*, Katehetski tečaj u Splitu 1965 [zbornik radova], Split 1966, 143—155 (cikl.).
3. *Novi austrijski vjeronaučni plan, ondje*, 179—245.
4. *Odgoj pubescenata*, Pastoralna konstitucija Crkva u suvremenom svijetu u našoj katehizaciji. Kat. tečaj 5—7. VII, 1966. u Splitu, Split 1967, 227—250 (cikl.).
5. *Novi Holandski katekizam*, Crkva u svijetu 2/1967, 6, 70—74.
6. *Nova strujanja u suvremenoj teologiji*. — Crkva u svijetu 3/1968, 2, 23—32.
7. *Pastoralni aspekti migracije sa sela u grad*. — Bogoslovska smotra 38/1968, 1, 14—24.
8. *Biblija i naš duhovni život*. — Službeni vjesnik biskupije splitske i makarske 15/1968, 3, 2—8.
9. *Teološki osnovi pastoralnih župskih vijeća*. — Službeni vjesnik biskupije splitske i makarske 15/1968, 4, 16—21.
10. *Elementi psihološkog i socijalnog odgoja ličnosti*. — Bogoslovska smotra 39/1969, 4, 362—374.
11. *Opus Dei*. — Crkva u svijetu 5/1970, 1, 27—35.
12. *Novo o Novom Holandskom katekizmu* — Crkva u svijetu 5/1970, 2, 164—170.
13. *Osvrt na Holandski katekizam (I)*. — Crkva u svijetu 5/1970, 4, 341—351.
14. *Osvrt na Holandski katekizam (II)*. — Crkva u svijetu 6/1971, 1, 11—20.
15. *Je li Isus bio hippy?* — Crkva u svijetu 7/1972, 1, 26—36.
16. *Rad kao kršćanska vrednota*. — Crkva u svijetu 7/1972, 3, 229—235.
17. *Novi obred krizme*. — Bogoslovska smotra 42/1972, 4, 329—335.
18. *Psihološki profil djece školske dobi*. — Crkva u svijetu 8/1973, 2, 136—151.
19. *Nomen — omen? (O pojavi mijenjanja imena nekih vjerskih listova)*. — Crkva u svijetu 8/1973, 3, 252—258.
20. *Sakramenti kršćanske inicijacije*. Bogoslovska smotra 43/1973, 2-3, 260—268.
21. *Marija i rad (kao vrednota suvremenog svijeta)*. — Bogoslovska smotra 44/1974, 2—3, 232—238.
22. *Sakrament pomirenja danas*. — Bogoslovska smotra 44/1974, 4, 561—569.
23. *Vitalnost Tomine koncepcije kršćanske nade*. — Zbornik u povodu 700. obljetnice smrti Tome Akvinskoga (1274—1974), Zagreb 1974, 107—117.
24. *Nomen — omen? Titelländerungen in der kirchlichen Presse*. Communio socialis 7/1974, 2, 112—118.
25. *Nada je krepost*. — Obnovljeni život 29/1974, 5, 456—459.
26. *Novi Duhovi?*. — Crkva u svijetu 9/1974, 3, 253—262.

27. *Lik katehete*. — Služba Božja 14/1974, 3—4, 205—210.
28. *Sakramenat pomirenja danas*. — Putovi i raskršća suvremene teologije (zbornik radova), Split 1975, 211—222.
29. *Odgovornost matične Crkve i Crkve prihvata za pastoral turista*. — Služba Božja 15/1975, 2, 92—103.
30. *Isplatili se odgajati?* — *Obnovljeni život* 30/1975, 6, 553—560.
31. *Osporavanje u Crkvi*. — Crkva u svijetu 10/1975, 3, 193—203.
32. *Kršćanska inicijacija djece i mladeži*. — Služba Božja 15/1975, 4, 413—424.
33. *Fenomen grupa*. — Crkva u svijetu 10/1975, 4, 314—327.
34. *Grupe u Crkvi*. — Crkva u svijetu 11/1976, 1, 32—41.
35. *Sakramenti rastavljenima?* — Služba Božja 16/1976, 1, 32—39.
36. *Može li žena biti svećenik?* — Crkva u svijetu 11/1976, 2, 114—122.
37. *Procesna filozofija i teologija*. — *Obnovljeni život* 31/1976, 3, 271—282.
38. *Moderna slika svijeta i naša vjera* — Crkva u svijetu 12/1977, 1, 42—53.
39. *Crkveni sprovod rastavljenima?* — Služba Božja 17/1977, 2, 153—159.
40. *Što znači odgajati?* — *Obnovljeni život* 32/1977, 3 333—345.
41. *Odgoj obitelji za prijem turista*. — *Bogoslovska smotra* 47/1977, 4, 457—467.
42. *Kršćanska inicijacija odraslih*. — Služba Božja 17/1977, 3, 238—251.
43. *Ideje Ivana Illicha*. — Crkva u svijetu 12/1977, 4, 348—358.
44. *Kršćanski odgoj*. — Crkva u svijetu 13/1978, 2, 141—151.
45. *Sudbina riječi*. — Marulić 11/1978, 2, 181—184.
46. *Geneza župe*. — Služba Božja 18/1978, 2, 90—97.
47. *Bogorođica u hrvatskom narodu*. — Zbornik radova Prvog hrvatskog mariološkog kongresa. Split 9. i 10. rujna 1976, Zagreb 1978, KS, 228—236.
48. *Suvremena pedagogija*. — Crkva u svijetu 13/1978, 4, 328—337.
49. *Nova škola*. — *Obnovljeni život* 33/1978, 5, 420—429.
50. *Novosti kod individualnog ispovijedanja*. — Služba Božja 18/1978, 3, 220—227.
51. *Kakvo kršćanstvo? Elitno ili pučko?* — Marulić 12/1979, 2, 166—172.
52. *Psihologija bez duše*. — Crkva u svijetu 14/1979, 2, 133—145.
53. *Krsni razgovor*. — *Bogoslovska smotra* 49/1979, 3, 325—330.
54. *Što je župa?* — Služba Božja 19/1979, 3, 208—215.
55. *Franklova logoterapija*. — Crkva u svijetu 14/1979, 4, 324—337.
56. *Što je značaj?* — Marulić 13/1980, 1, 46—50.
57. *Odgoj značaja*. — Služba Božja 20/1980, 1, 14—22.
58. *Tipologija temperamenata* — Crkva u svijetu 15/1980, 2, 134—144.
59. *Opsjednutost vlašću*. — Marulić 13/1980, 5—6, 454—458.
60. *Novije tipologije temperamenata*. — Crkva u svijetu 15/1980, 3, 256—267.
61. *Euharistijski odgoj vjernika*. — Služba Božja 20/1980, 3, 221—231.
62. *Mistja župe*. — Služba Božja 20/1980, 4, 299—306.
63. *Župsko pastoralno vijeće*. — Crkva u svijetu 16/1981, 1, 30—39.
64. *Odgojna psihologija*. — Kateheza 3/1981, 1, 52—57.
65. *Psihologija naroda*. — Marulić 14/1981, 2, 175—181.
66. *Povijesni pogled na pastoralno djelo Crkve*. — *Bogoslovska smotra* 51/1981, 1, 59—65.
67. *Treba li nam župa?* — Služba Božja 21/1981, 4, 288—299.
68. *Misterij imena Božjega*. — Crkva u svijetu 16/1981, 4, 346—353.
69. *Andragogija i vjerski rast odraslih*. — Kateheza 3/1981, 3, 15—24.
70. *Doprinos angažiranih vjernika mjesnoj Crkvi*. — *Vrelo života* 7/1981, 4, 248—259.
71. *Familienerziehung zum Touristenempfang*. — *Diakonia (Wien)* 12/1981, 6, 412—414.
72. *Župska svijest*. — Služba Božja 22/1982, 2, 98—108.
73. *Župske strukture*. — *Bogoslovska smotra* 52/1982, 3, 388—397.
74. *Pastoralno usmjeravanje odgoja u našim sjemeništima*. — *Vrelo života* 8/1982, 2, 86—95.
75. *Katehizacija i odgoj za euharistijski život*. — Kateheza 4/1982, 2, 5—14.

76. *Zaručnički ispit na ispitu.* — Služba Božja 22/1982, 3—4, 334—344.
77. *Novi Kodeks i stari pastoral.* — Služba Božja 23/1983, 1, 77—83.
78. *Teorija i praxa.* — *Crkva u svijetu* 17/1982, 4, 344—353.
79. *Ortodoxija ili ortopraxa?* — *Crkva u svijetu* 18/1983, 1, 40—47.
80. *Novosti u katoličkoj ženidbi.* — Služba Božja 23/1983, 2, 157—164.
81. *Moralni i pastoralni lik gradskog župnika danas.* — *Vrelo života* 9/1983, 2, 106—118.
82. *Neke zanimljivosti u novom Codexu.* — *Crkva u svijetu* 18/1983, 3, 248—256.
83. *Župa i biskupija.* — Služba Božja 24/1984, 1, 10—17.
84. *Mladi u katehizaciji.* — *Kateheza* 6/1984, 1, 33—44.
85. *Čovjekova drama.* — *Crkva u svijetu* 19/1984, 3, 255—264.
86. *Župa i župnik u novom crkvenom pravu.* — Služba Božja 24/1984, 3, 248—259.
87. *Je li bol spasonosna?* — *Crkva u svijetu* 20/1985, 1, 43—54.
88. *Svećenički lik don Frane Bulića.* — *Crkva u svijetu* 20/1985, 2, 129—133.
89. *Čovjek i njegove vrednote.* — *Marulić* 18/1985, 4, 443—450.
90. *Pedagoške vrednote.* — *Vrelo života* 11/1985, 2, 106—116.
91. *Uloga župnika.* — Služba Božja 25/1985, 2, 108—114.
92. *Katehetsko nazivlje u nas.* — Služba Božja 26/1986, 1, 72—76.
93. *Suvremena teološka kretanja i njihova prisutnost u našoj Crkvi.* — *Crkva u svijetu* 21/1986, 2, 154—176.
94. *Župa II. Vatikanskog sabora.* — *Kateheza* 8/1986, 3, 50—58.
95. *Aktivizacija laika u mjesnoj Crkvi.* — Služba Božja 26/1986, 3, 266—278.
96. *Dramatska sudbina riječi »laik«* — *Marulić* 19/1986, 6, 683—691.
97. *Nema župe bez župljana.* — *Bogoslovska smotra* 57/1987, 1—2, 41—49.
98. *Vjerski pluralizam.* — *Crkva u svijetu* 22/1987, 1, 6—18.
99. *Teološki pluralizam.* — *Crkva u svijetu* 22/1987, 3, 197—210.
100. *Narcisovo krštenje.* — *Vrelo života* 13/1987, 4, 280—293.
101. *Odgoj za rad sa sredstvima društvenog priopćavanja.* — Služba Božja 27/1987, 3, 257—265.
102. *Tko je i što je profesor?* — *Kateheza* 10/1988, 4, 72—76.
103. *Je li odgoj potreban?* — *Crkva u svijetu* 23/1988, 1, 18—25.
104. *Jezik vjere.* — *Bogoslovska smotra* 58/1988, 4, 38—49.
105. *Jezik kršćanske vjere.* — *Marulić* 21/1988, 6, 666—676.
106. *Priredbe u crkvama?* — Služba Božja 28/1988, 2, 171—176.
107. *Tko je i što je intelektualac?* — *Crkva u svijetu* 23/1988, 4, 331—341.
108. *Komplex manje i veće vrijednosti.* — *Vrelo života* 14/1988, 4, 281—292.
109. *Sveti logoraši.* — Služba Božja 28/1988, 4, 337—347.
110. *Moderna i postmoderna.* — *Obnovljeni život* 44/1989, 2, 155—165.
111. *Četiri počela svijeta.* — *Marulić* 22/1989, 2, 159—163.

III. Priopćenja, osvrti, izvještaji

1. *Dachau — najveće svećeničko groblje.* — *Crkva u svijetu* 3/1968, 6, 1—9.
2. *Najljepši jezik na svijetu.* — *Crkva u svijetu* 6/1971, 2, 170—174.
3. *U očekivanju smrti.* — *Danica.* Hrvatski katolički kalendar 1976, Zagreb s. a., 78—80.
4. *Pričest na ruku.* — *Vjesnik đakovačke biskupije* 29/1976, 11, 222—223.
5. *Obiteljski institut u Poljskoj.* — *Obnovljeni život* 33/1978, 2, 159—163.
6. *Ime otoka Šolte.* — *Nada.* Vjerska smotra župe sv. Stjepana Grohote 3/1981, 2—3, 27—30.
7. *Engleski kralj na Šolti.* — *Marulić* 14/1981, 5, 447—453.
8. *Fašistička pričest.* — *Vjesnik đakovačke biskupije* 36/1983, 1, 16—17.
9. *Meštrović i Šoltani.* — *Nada.* Vjerska smotra župe sv. Stjepana Grohote 5/1983, 4—5, 63—64.
10. *Nazivi za svećenika kod nekih naroda.* — *Marulić* 17/1984, 3, 278—284.
11. *Fotografiranje u crkvi.* — Služba Božja 24/1984, 2, 163—169.
12. *Don Frane Bulić i Šoltani.* — *Župni list župe sv. Stjepana Grohote o. Šolta* 2/1984, 4, 7.

13. Što je to »New age«?. — Glas Koncila 27/1988, 51 (18. XII), 4; 28/1989, 1 (1. I), 4; 2 (8. I), 4.
14. *Im Schatten des Krematoriums*. — Wiener Kirchenzeitung 140/1988, 28 (10. VII), 23; u 24 nastavka u sljedećim brojevima do zaključno 51 (18. XII) uvijek na predzadnjoj stranici. To je jednako donosio i Kirchenzeitung — Diözese Eisenstadt 44/1988, 28 (10. VII), 23; u istom broju nastavaka i zaključio u br. 51 (18. XII) također uvijek na predzadnjoj stranici.

IV. Kraći prilozi ascetsko-duhovnog sadržaja

1. *Don Mladen Alajbeg. In memoriam*. — Crkva u svijetu 4/1969, 2, 198.
2. *Godina pomirenja i obraćenja (Anno Domini 1975)*. — Crkva u svijetu 9/1974, 2, 105—108.
3. *Kristove ruke*. — Vrelo života 1/1975, 2, 134—138.
4. *Svećenikova odgovornost pred Bogom, subraćom i kršćanskom zajednicom*. — Vrelo života 2/1976, 3, 198—206.
5. *Adventske nedjelje — godina C*. — Služba Božja 16/1976, 3, 251—255.
6. *Duhovnost svećenika*. — Vrelo života 4/1978, 2, 99—103.
7. *Duhovnost laika s obzirom na apostolat*. — Vrelo života 4/1978, 4, 275—282.
8. *Osobna molitva sjemeništara*. — Vrelo života 6/1980, 1, 10—24.
9. *Jedinstvo i sklad života prezbitera*. — »Okružnice« Biskupskog ordinarijata Šibenik 1980, 5, 8—15.
10. *Euharistija, otkupljenje i patnja na svijetu*. — Da svi budu jedno. Bilten Euharistijskog kongresa splitske metropolije Vepric 1981, 5, 18—21 (cikl.).
11. *Razgovor na duhovnim vježbama?* — Vjesnik đakovačke biskupije 37/1984, 12, 229—230.
12. *Kako ću odrasti u svojoj vjeri?* — Župni list župe sv. Stjepana [Grohote o. Šolta] 3/1985, 5, 4—5.
13. *Alaj-beg među kršćanima*. — Glasnik Srca Isusova i Marijina 78/1987, 4, 140—141.
14. *Poziv i poslanje laika (Najnoviji papinski dokumenat o laicima)*. — Vjesnik nadbiskupije splitsko-makarske 1989, 1, 9—11.
15. *Crkva osuđuje rasizam*. — Vjesnik nadbiskupije splitsko-makarske 1989, 2, 18—19.
16. *Nezaboravni don Mladen*. — Glas Koncila 28/1989, 24 (11. VI), 5.

V. Ocjene i prikazi

1. *Handbuch der Pastoraltheologie. Praktische Theologie der Kirche in ihrer Gegenwart. Band III. Herder, Freiburg—Basel—Wien 1968*. — Bogoslovska smotra 39/1969, 4, 501—502.
2. *Journal of ecumenical studies*. — Crkva u svijetu 5/1970, 1, 101—102.
3. *Sacramentum mundi (Theologisches Lexicon für die Praxis)*. — Crkva u svijetu 5/1970, 2, 201—202.
4. *Cerkev v sedanjem svetu*. — Crkva u svijetu 5/1970, 3, 312—313.
5. *Naša vjera. Informacije za odrasle I. dio. Pisma 1—6. Izdao Nadbiskupski ordinarijat Rijeka 1970*. — Bogoslovska smotra 41/1971, 2—3, 314—316.
6. *Čovjek svih vremena [osvrt na istoimenu knjigu J. Kuničića]*. — Crkva u svijetu 6/1971, 4, 351.
7. *Naša vjera. Informacije za odrasle*. — Crkva u svijetu 7/1972, 3, 278—279.
8. *Novo i staro [osvrt na istoimenu knjigu R. Grgeca]*. — Crkva u svijetu 8/1973, 3, 282—283.
9. *Seminarium XVIII (1976) br. 2, str. 199—518. Pastoralni priručnici*. — Bogoslovska smotra 47/1977, 1, 135—137.
10. *Odgovornost i posluš [osvrt na djelo K. Hörmann, Verantwortung und Gehorsam]*. — Crkva u svijetu 14/1979, 1, 88—89.
11. *Hrvatski orfej (Josipu Andreisu in memoriam)*. — Crkva u svijetu 17/1982, 1, 86—87.
12. *Imamo novi crkveni zakonik*. — Župni list Grohote o. Šolta 2/1984, 3, 4.
13. *Trstenjakova Pastoralna psihologija*. — Crkva u svijetu 23/1988, 4, 388—389.
14. *Dobra vijest za župnike: »Župnijska pisarna«*. — Glas Koncila 27/1988, 29 (17. VII), 9.